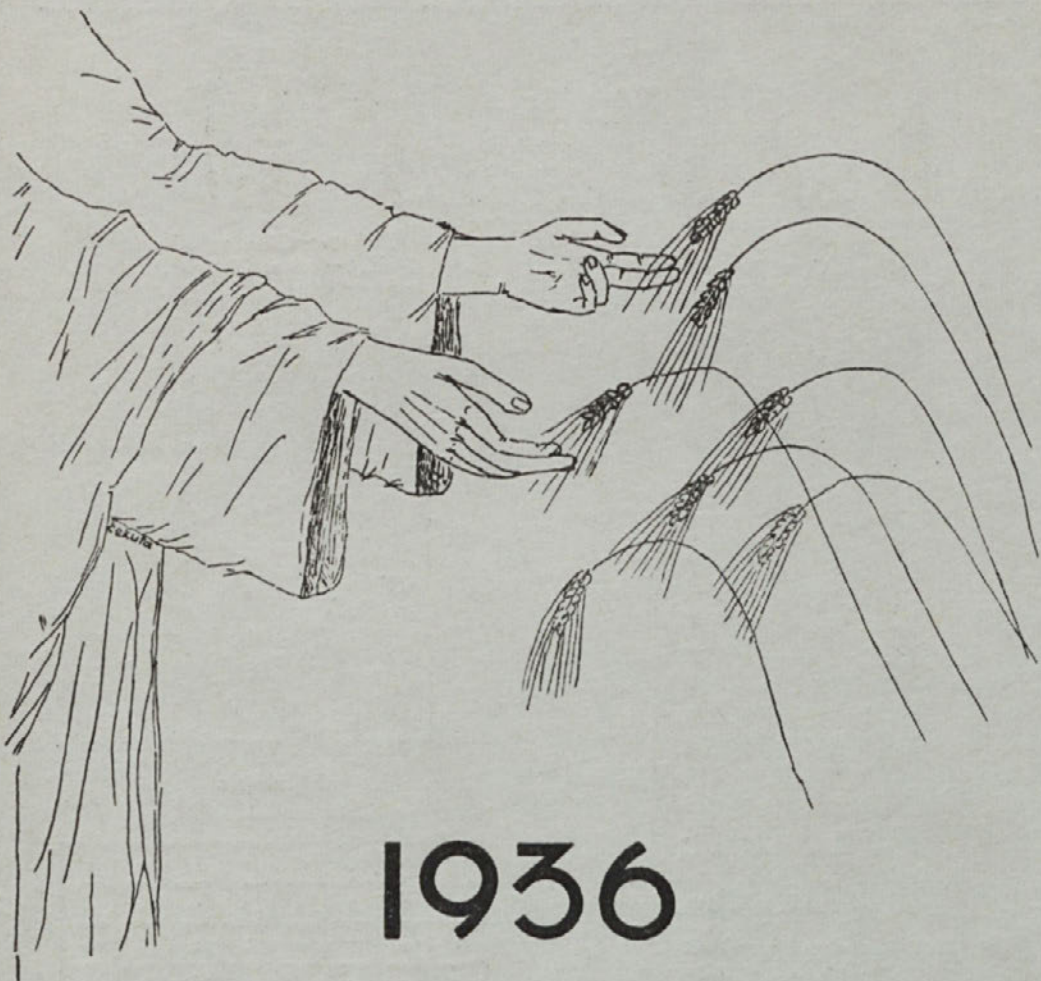

Poština plačana v gotovini.

Štev. 8.

NAŠ^V DOM

1936

LIST · SLOVENSKE · MLADINE

»Naš dom« izhaja vsakega 10. v mesecu. Rokopise in vse, kar spada v uredniški del lista, je čimpreje po izitju prejšnje številke poslati na urednikov naslov: Dr. Meško Josip, Maribor, Magdalenski trg 3.

»Naš dom« se naroča pri upravi »Našega doma«, Maribor, Koroška cesta 5, in stane pod skupnim naslovom Din 18, posamezni naročniki pa bodo plačali Din 20 letno.

Kjer želite objavo slik, fantovskih skupin, pošljite Din 40 kot odškodnino za napravo klišeja na naslov uprave.

Zaupniki in agitatorji »Našega doma«! Delo in propaganda za naše glasilo naj se neprekinjeno in nezmanjšano nadaljuje. Vedite, da vsaka stotina novih naročnikov lahko pripomore do večjega obsega »Našega doma«.

Spomenik.
(Stegmüller; 20 točk.)

Fiziognomična uganka.
(R. Šešerko; 20 točk.)

Črkovnica.
(J. Spes; 20 točk.)

Seznam časopisov.
(»Vsebirad«; 10 točk.)

1. Ljubljanski zvon
2. Slovenski gospodar
3. Vestnik izseljenciški
4. Mladika
5. Bogoljub
6. Domoljub
7. ?

n	d	l	t	d	j	e	r
s	o	n	s	d	o	i	d
l	i	t	u	t	n	b	b
g	s	o	i	v	l	o	a
l	o	e	i	d	r	n	o
e	a	v	u	o	i	b	n
e	r	k	a	e	o	e	a

Nadaljevanje na 3. strani.

Ob jubileju lavantinskega vladike.

Naš lavantinski knezoškof dr. Ivan Jožef Tomažič je obhajal dne 1. avgusta t. l. svoj 60 letni življenjski jubilej. Lavantinska škofija je proslavila ta dogodek v znamenju vdanosti do svojega nadpastirja in v znamenju sklepa, da tudi v naprej priznava svojega škofa za duhovnega vodjo in pokorno sledi njegovim navodilom in naukom.

Naš sedanji lavantinski škof dr. Ivan Jožef Tomažič je bil rojen 1. avgusta 1876. leta pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. Življenjska pot ga je vodila iz romantičnega kraja pod Jeruzalemom, ki je biser Slovenskih goric, na gimnazijo v Ljubljano, nato v mariborsko bogoslovje, potem v Inomost na Tirolskem, kjer je dokončal višje bogoslovne nauke, od tam v Celje in zopet v Maribor, kjer je bil škofijski tajnik, stolni kanonik, stolni dekan in prošt, leta 1928. pa pomožni škof lavantinski. Po smrti škofa dr. Andreja Karlina je postal lavantinski škof, 58. v vrsti lavantinskih škofov. Tako obhaja letos poleg življenjske 60 letnice še osemletnico svojega škofovskega posvečenja in triletnico svojega škofovanja.

Slovenski narod, ki je katoliški, je svoje škofo vedno spoštoval in gledal v njih svoje voditelje, zaščitnike svojih pravic in neizprosne borce za resnico, za vero, za materinski jezik, za svobodo. Imena Anton Martin Slomšek, Mahnič, Jeglič, Misija, Baraga in druga, bodo ostala zapisana v zgodovini našega slovenskega naroda z zlatimi črkami. Različna zmotna in protiverska, oziroma proticerkvena gibanja so skušala zastrepiti dušo našega naroda, pa ni šlo, razbila so se ob neizprosnem odporu naših slovenskih škofov in ob narodu samem, ki je, zvest svojim voditeljem, odločno odklonil napačni nazor nasprotnikov.

Vsi vemo, da naš letošnji jubilar, sedanji lavantinski škof, stori vse, da resnica in poštenost zmagata in da se izločijo iz narodnega telesa vsi tisti kvarni vplivi, ki zastrupljajo in mehkužijo. Znana je njegova vna za delo v Katoliški akciji, njegova ljubezen do mladine, do revežev, do ljudstva, ki je žrtev razvad, nedostojnosti in pomanjkanja vere v lastno

moč. Vse skuša storiti, da bi bil slovenski narod v severnem delu srečen in veren.

Fantje! Naše čestitke lavantinskemu škofu naj bodo besede vdanosti in zvestobe. Tesno naslonjeni na Cerkev, verujoč v njeno silo in resnico, bomo delali za srečo svojega naroda. Vedno pokorni škofu, sledeč njegovim nasvetom in ukazom!

Molimo, da bi sedanji naš nadpastir, dr. Ivan Jožef Tomažič, srečno vodil svojo škofijo, imel v delu blagodejen uspeh in da bi ga Bog ohranil lavantinski škofiji še dolga leta.

Ne oznanjamo namreč sebe, ampak Jezusa Kristusa kot Gospoda, sebe pa kot vaše služabnike zaradi Jezusa. Zakaj Bog, ki je rekel: Iz teme naj zasveti luč! on je zasvetil v naših srcih, da bi se svetilo spoznanje o božjem veličastvu v osebi Kristusa Jezusa.

(Sv. Pavel o apostolih in škofih — 2 Kor 4, 5—6.)

Stanovi in država.

Domovinska občina.

V ozki zvezi z domovinskim krajem je tudi domovinska občina. Kakor dobi šele v ljubezni do rojstnega kraja vsak državljan pravi pojmi, kaj je ljubezen do očetnjave sploh, tako bo dobil tudi v ljubezni in delu za domačo občino tudi pojmi o ljubezni in delu za državo. Življenje rojstnega kraja, v vasi, sosedščini nekako prosto raste, brez natančne organizacije, po izročilih; življenje v domovinski občini pa je organizirano, prepleta ljudsko življenje in mu daje posebno organizacijo s svojimi občinskimi zakoni. Tudi to stran življenja je treba mlademu državljanu odkriti, da bo zrastel pravilno z ljudsko državo.

Pojasniti treba upravo občine kot ljudske družine (na čelu župan in odborniki, občinski očetje, vsi drugi so občani). Občina ima svoje zakone, občani pravice in dolžnosti. Voditelje (župana in odbornike) moramo spoštovati. Zakaj? Zato, ker imajo, kakor oče v družini, skrbi in odgovornosti. Skrbijo za red, pravico, da se vsem občanom dobro godi, potegujejo se za njihovo izobrazbo, vzgojo in blagostanje. (Dr. Korošec je na zborovanju Županske zveze leta 1926. v Mariboru poudaril tole: »Kakor se mora v šoli gojiti ljubezen in spoštovanje do države, nič manj bi ne bilo potrebno, da se v njih goji tudi spoštovanje in umevanje za bratoljubno delo občinskih vladarjev in za važnost občine sploh. Mladina, ki bi znala ceniti, ljubiti, spoštovati pomen in delo svoje male države, domače občine, taka mladina gotovo za državo ne bi bila nevarna.« Tem besedam, ki so prišle iz ust državnika, moramo dostaviti samo to, da je za državljansko vzgojo najnujnejša potreba, da se mladina uči spoštovati domačega župana in ljubiti domačo občino. Le takrat, če bo znala najprvo spoštovati župana, ki v sredi njihovega življenjskega okoliša deluje, in ljubiti svojo malo državo občino, bo v stanu, da se nauči spoštovati župana vseh županov, kralja, in široko skupnost države, ki v njej združuje ravno te male države občin.)

Treba je za gojitev domovinskega, oziroma občinskega čuta zbirati vse posebnosti, znamenitosti občine. Razne kapelice, znamenja, zgodovinske stvari, cerkev, celo pesmi in pravljice veliko pripomorejo, da

človek začne ceniti in ljubiti svojo domovinsko občino. Treba je sploh prepričanja, da je vsak dolžen storiti vse, da bo njegova občina procvitala in prospevala. Lepa cerkev, lepa šola, prosvetni domovi in dobre ceste, lepe hiše, reguliran potok in preskrbljeni reveži — vse to kaže, da vlada v taki občini močan skupnostni duh dobrih občanov. Ta skupnostni duh, ki mora občane prevevati, naj se kaže tudi v tem, da v nesreči pomagajo sosedje sosedu, da skrbijo za dostojno vedenje vseh občanov, v prepričanju, da so umori, pretepi, zločini in slabo vedenje sramota za vse, za vso občino.

Ta zmisel za domovinsko občino propada, oziroma se ne more razvijati v industrijskih krajih. Tam se ljudje neprestano menjujejo, priseljujejo in izseljujejo. Ljudje v industrijskih krajih ne čutijo tiste povezanosti z zemljo in s krajem kakor jo čutijo prebivalci naših vaških občin. Vse jim je nekam prehodnega značaja, začasno.

Rešitev je samo v tem, da ohranimo domovinski čut, torej tisto ljubezen do rodnega kraja, ki je pogoj skupnostnega dela. Domovinski čut ljubezni do rodnega kraja pa danes propada, zato ni čudno, če obenem propadata tudi požrtvovalnost in ljubezen do države. Propadata pa zato, ker so danes ljudje, kakor pravi W. Förster, postali daljnovidni, ker ne vidijo tega, kar se poraja in godi okoli njih. To velja deloma tudi že o našem narodu. Svojeгаа rodneгаа kraja ne vidi več, ne korenini v njem, ne visi na njem s srcem in dušo. Njegov pogled gre daleč proč v megleno tujino, v šumna mesta, kjer valovi val življenja, se pridobiva bogastvo, kjer so razkošne izložbe. Vse te misli v človeku čut ljubezni do domovinske občine ubijajo in z njim ubijajo tudi resnični čut ljubezni do države.

V mladi državi, ki jo počasi gradimo, bo domovinski čut temeljnega pomena. Ko bo globoko v duši človekovi usidran ta, bo država trdna in močna. Zato je pa treba, da občini posvečamo posebno pažnjo in ji damo svojo ljubezen.

Dr. X.

Adam in Barica.

(Za kravico.)

Kmečki roman. — Spisal J. Š. Baar, prevedel X.

VIII.

»To hišo bomo še pomagali dokončati, k tretji pa nas ne bo več dobil.«

»Kaj ne bova čakala, da gre tudi Pastušek?«

»Ne bova čakala, sama se vrneva, ko bo ta hiša dograjena,« reče ona odločno in se preda sladkim mislim. Rešena bo tega neprijaznega mesta, njegoveгаа hrupa in šuma — njihova mirna vas ju bo sprejela v svoje toplo naročje. Kaj vidi tukaj? Samo hiše in hiše, niti koščka gozda, niti koščka travnika. Sprehajališča in nasadi so obdani z visokimi zidovi in zgradbami. In to cvetje tukaj je kakor v zaporu, bolano, kakor v bolnišnici. Barica je žalovala z njim. »Pa kako bi mogli tudi rasti, ko jih ljudje vedno gledajo? Sram jih je rasti in se razvijati,« tako jih je pomilovala in se spominjala na one lepe preproge travnikov in na vlažne holme gozdov v njenem rojstnem kraju, kjer je vse polno cvetja okrog in kjer vse v samoti cvete in duhti v miru... Tudi ona je tak cvet... Tam doma bo zopet oživela in cvetela...

»Za Boga, Barica, kaj bi storila, če bi nama kdo to vrečico z denarjem ukradel!« reče v šali Adam.

Barica se vsa strese. Nekaj časa molči. Potem pogleda Adama in reče z zelo žalostnim glasom:

»Ali bi mogel kdo kaj takega storiti? Ali bi imel srce za to?«

Ne, ne, nekaj ji je reklo, da ji tega denarja, ki ga skriva v nedrju, nihče ne bo ukradel, niti tega poskusil, ker bi to bil greh — greh, ki od njega ni večjega ...

— — —

»Torej vidiš — vedno si govorila, da do smrti ne boš videla Postržkovega — pa glej, videla ga boš, videla že jutri...« se veselo smeji Adam, ko je v soboto po prejemu plače deval svojo obleko v košaro.

Barica ni nič odgovorila. Ni mogla. Srce ji je bilo polno sreče, pa če bi odprla usta, bi morala istočasno jokati, smejati se in prepevati.

»Pa zakaj ne čakata na nas?« so jima očitajoče govorili drugi. »Lahko bi šla z nami še k gradbi tretje hiše, lahko bi še prislužila petdesetak.«

Tudi nadzornik dela se je jezil — grozil je, da ju drugo leto ne bo sprejel in da bo to povedal Pastušeku.

Vse je bilo zaman. Namen je bil dosežen. Dva stotaka sta prislužena, pa je še nekaj mark ostalo za pot. Nobena sila na svetu ne bi mogla Barice več zadržati tukaj. Niti noči ni hotela več tukaj prespati. Kakor da bi ji tla gorela pod nogami, tako je bežala od tukaj stran.

Hotela je samo čim preje domov. Pastušeka, Karbana, Valo, Manko, Anko — vse pusti tukaj z lahkim srcem, Bog naj jim da srečo, da prislužijo še enkrat toliko — ona ima dovolj, vsega dovolj: denarja, žalosti, vsega ...

»Domov!« ji je nekaj ukazovalo v duši in ona ni pomišljala, pa tudi Adam ne.

»Pa če oni ne pride?« To je bil edini strah, ki je v teh poslednjih trenutkih motil njeno srečo. Mislila je na slikarja, ki je obljubil, da jih bo spremljal na kolodvor namesto Pastušeka, kupil jima karto, spremljal jih v vlak in jih priporočil sprevodniku, da pridejo srečno do Broda.

V nemem in nestrpnem čakanju je upirala oči v vrata.

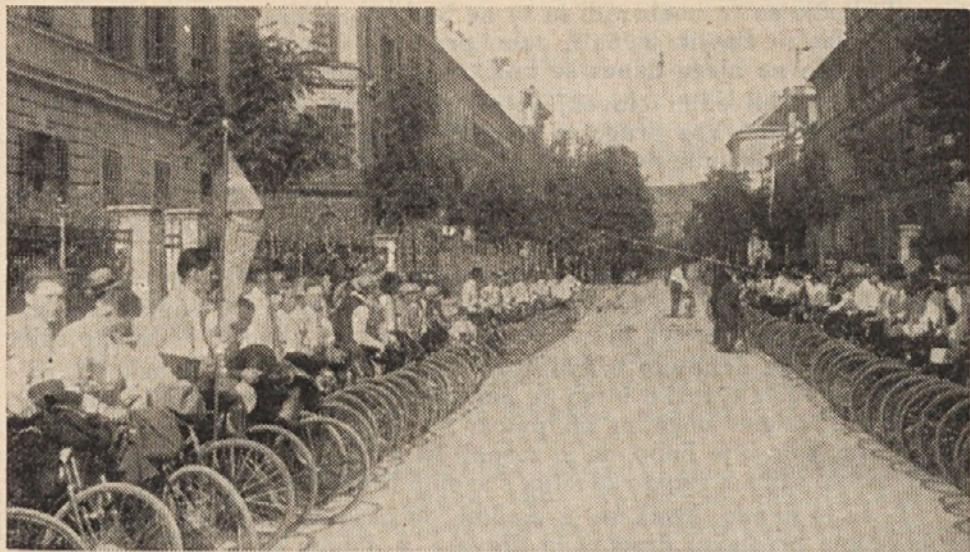
»Glej ga, saj je že tu!« vzklikne naenkrat.

Bil je to tako vesel in radosten vzklik, bil je kakor veseli vrisk, ki je ušel Barici proti njeni volji, nehote, ko je slišala korake na stopnicah. Takoj je pograbila košaro, Adam pa vse ostale stvari, mimogrede sta podala vsem roke in pohitela Pavliku nasproti kakor da je prišel odreditelj, ki sta ga komaj čakala ...

»Hitro, da ne zamudimo!« je silila Barica med potjo. »Bog, samo da nam vlak ne odide...«

»Pa kako bi odšel!« se je smejal Pavlik. »Poglejta, vse ulice so še razsvetljene, niti deset še ni ura, vlak pa odide ob polnoči.« Mirno je stresal pepel cigarete in se brezskrbno poigral s svojo drobno palico.

Tudi na železniški postaji Konopovičke ni zapustilo hrepenenje po domu in strah, da zamudi. Šele, ko so stali zraven vlaka, ko se je Pavlik razgovarjal s sprevodnikom, se je Barica umirila. Toda v njeno dušo se je iz odprtih vrat in oken vagona, iz lokomotive, ki je sikala, iz vrvenja in šumenja okrog, priplazilo nekaj kakor strah. Tisoč bojazni jo je obdalo, saj ni bila vajena potovanja in vožnje. Samo da je ne odpelje drugam namesto do Broda — ali da se ne bi med potjo zrušil most — da ne bi

Kolesarji pripravljajo sprejem dr. Korošca.

vlak iztiril — ali da ne bi trčil v drugega — koliko je raznih ovir in morda nesreč, preden prideta domov.

»Tukaj, glejta, v ta vagon bosta sedla,« pravi Pavlik in prihiti k njima ter sam odnese v vagon Baričino košaro. Za njim je vstopil Adam, zadnja je pa šla Barica. Preden je stopila na stopnico, se je prekržila, potem pa mirno vstopila.

»Vse je v redu, zdrava in vesela bosta prišla domov. Dosti sreče!« se poslavlja slikar.

»Kdaj pa pridete vi?« vpraša naenkrat Barica.

»Jaz? Kam pa?«

»K nam seveda — k nam v Postržkovo — saj ste nama obljubili!«

»A tako! Skoraj sem pozabil. Pa sam ne vem, ali bom prišel in kdaj bom prišel.«

»Pridite — pridite za vedno!« sta skoraj proseče vabila Adam in Barica. »Imava dve sobi, stanovali boste pri nama, kakor dolgo hočete, nikdar ne bova pozabila, kaj vse ste za naju storili.«

»Pridite že spomladi!« ga je iskreno vabila Barica. »Takrat bova že imela kravico.« Hotela je tiho dodati »in dete«, pa ni spravila iz ust.

Nenavadno ganjen je gledal Pavlik te odkrite in preproste ljudi. Njihove duše so bile odkrite, brez hinavščine, besede so pričale o njihovi dobrosrčnosti in vdanosti.

»Pridem, čisto gotovo enkrat pridem,« reče ganjen in jima stisne trde, od dela razkave in z žulji pokrite desnice.

»Ljubi Bog naj vam poplača vse, čisto vse, posebno one pesmice, te prav posebno!« kliče za njim Barica pri vratih.

On pa se ni več ozrl, solze so ga skelele v očeh. »Za malo ljubezni šel bi na konec sveta,« mu je prišel na misel znan verz . . . Ni ga zapustil prijeten vpliv te pesmi, še takrat ne, ko je zopet utonil v vrvenju vele-mesta. Bilo mu je, kakor da bi mu krvavelo srce ob izgubi dragega prijatelja.

»Ti ljudje so te imeli radi in te ne bodo pozabili,« mu je govoril neki notranji glas in Pavlik je čutil neko praznino v svojem srcu. Velemesto pa je gledalo na njega danes še bolj tuje ko sicer. — — —

Pavlik je bil edini človek, sploh ono edino, od česar se je Barica tako težko ločila. Vse drugo je izginilo za njo nekam v temo in bila je srečna, da se oddaljuje od tega čim hitreje in dalje... Ni čutila ne lakote ne žeje, ni bila ne zaspana in ne utrujena — sedela je v svojem kotu, kjer ji je Pavlik pripravil prostor, in je veselo gledala Adama, kako je s slastjo jedel in sit dremal.

»Ti bi rad spal, kaj ne?« vpraša ona nežno in ne da bi čakala odgovora, vzame svoj koc in ga zloži na klop. »Tukaj sva sama, kar leži na klop. Če bi kdo prišel, nič se ne boj, jaz te bom zbudila — sladko spi!«

Adam se je nekoliko branil, toda vožnja ga je tako zazibala, trepalnice so mu postale težke in so se mu same od sebe povešale in zapirale. Barica mu dvigne noge in jih položi na klop, pod glavo mu pa dene mehki koc. Bilo ji je ljubo, da je zaspal. Ni ji bilo do razgovarjanja. Želela je biti sama, sama s svojo radostjo, s svojim hrepenenjem, s svojo srečo...

Že se je danilo. Mrak se je umikal, ob oknu se je jasno videlo, kako bežijo mimo brzozjavni drogovi in drevesa, v daljavi so se prikazali obrisi gorovja in gozdov, mesta in vasi so se budile, na postajah so ugašali luči, pa tudi v vagonu, nad glavama naših popotnikov je dogorevala luč, onadva pa nista niti videla kdaj in kako. Naenkrat se Adam prebudi in ves prestrašen pogleda nebo na vzhodu, kako si oblači ognjeno haljo, da pozdravi kralja, ki se bliža od daleč... Zvezde pa, kakor da bi mu šle nasproti, so izginjale druga za drugo. Tudi Barica je sedela nepremično, z odprtimi očmi in z nekim blaženim občutkom v duši, saj je tudi v njej prenehala biti noč, sedaj se pa dan in soncece prihaja...

»Prot (Brod),« se začuje v tem rezek glas. Sprevodnik v skrbeh pomoli glavo v kupe in pogleda na zaupana mu popotnika — kakor je to obljubil slikarju — da ne bi morda zadremala. Vlak, ki je hitro vozil, se je začel polagoma ustavljati in Barica se hitro zdrami iz svojega premišljevanja.

»Adam, Brod!« vstane hitro Barica in potrese svojega moža, misleča, da še vedno spi. »Glej, smo že doma, vstani hitro!« zakliče in začne jemati s police košaro in druge stvari.

»Kar pojdi naprej, jaz ti bom vse reči dajal,« tako je silil Adam in Barica je rada slušala. Stala je pri vratih in držala za medeno kljuko in gotovo bi že preje skočila iz vlaka, preden bi se ustavil, če bi sprevodnik odprl vrata...

Dolgo je trajalo, preden sta na carinarnici prišla na vrsto, ko sta pa bila gotova, je šla Barica takoj naprej po že znani poti, po kateri jih je nekdaj vodil Pastušek.

»Samo, če le greva prav?« zakliče za njo Adam pred kolodvorom in se ogleduje, kakor bi dvomil.

»Čisto pravilno greva,« odgovori brezskrbno Barica. Dala se je voditi čutom in krenila na znano cesto, ki je vodila mimo romarske cerkve proti češki meji.

»Ne hiti tako zelo, Barica!« jo je klical Adam.

Ona pa je hitela molče po prašni cesti, kakor da sploh ne sliši. Šla je tako pol ure, potem pa je naenkrat vzkliknila:

»Glej, smo že doma — v našem kraju — na Češkem!«

Zagledala sta mejne kamne, za hribom se je pokazal Šteflov mlin, mostič čez potok in vse ono, kar sta že iz mladosti tako dobro poznala.

Bila je nedelja in obenem praznik Matere božje. V tem času dobiva vsa hodska pokrajina jesensko barvo. Dan se zjutraj zavija v belkasto in prozorno meglo, ki pada na sadje, ki dozoreva, in se beli kakor nežen prašek po vrtovih in kraj potov. Poldne se izboči nebo v nedogledne višine, obrisi gor postajajo nekam višji, pogled hiti v silne daljave, na obzorju se pokažejo valovi hribov in brd, ki jih sicer ni mogoče videti. Na večer, ko zaide sonce, se začne kaditi iz dimnikov: redki dim ovija nežno kakor svilena koprena globoke doline, v katere pada umikajoči se dan k počitku, nad njimi se pa odpirajo na temnomodrem oboku budne oči zlatih zvezd...

»Kje najdeš kaj tako lepega na svetu?« misli sama pri sebi Barica, sonce pa, kakor da bi njene misli uganilo, se istočasno prikaže na obzorju, obstoji na Maksbergu in jima začne kazati in razsvetljevati nadaljnjo pot v rojstni kraj.

Barica je kakor radovedna ptička tudi sedaj šla vedno nekoliko korakov pred Adamom in se ustavila šele »Na pečini« nad Hodovim. Tu se je prav za prav pričela njihova domačija, v ljubki dolini, v kateri so kakor v gnezdu sedele revne hodske vasice. Šele tukaj je sedla Barica na trdi grčav štor, da se malo odpočije. Globoko je vzdihnila, ko je pa začutila glad, je vzela iz žepa suh kos kruha, njena duša, zmučena po tolikem hrepenenju, se je opajala ob pogledu na te kraje, njej tako drage... Črni gozdovi so se priplazili čisto do nje, kakor da bi hoteli, da jih ona pogladi s svojim pogledom, nasmejale so se modre oči ribnika, velike zelene preproge travnikov so zadišale po oveli pokošeni otavi, ozka in borna majhna polja so ležala po obronkih, bele vasice so ji letele nasproti, mali beli oblaki — ovčice — so ji plavali nad glavo po azurnem nebu, sonce jo je prijetno grelo, vetrič je šumljal po listju brez in jesenov, ki so že rumeneli, ptice so čivkale, vse pa je klicalo:

»Barica, naša Barica se nam je vrnila!«

Ni pa ona pozdravila željno vsega tega kraja, pozdravljala je v njem in božala v duhu vsako njegovo malenkost. Oči so ji hitele, da poljubijo križ ob cesti, da objamejo domačo hruško na polju, grm na trati, vrbe ob potoku, vreclec na vznožju hribčka, Kozina na Gradini, cerkev sv. Martina v Klenču, Dobro Vodo, Kolmanko... Če je ne bi bilo sram pred Adamom, ki je sedel poleg nje, bi pokleknila in poljubila sivi prah ceste, ki vodi čez Klenč naravnost k njim — v Postrškovo. Taka sreča ji je polnila dušo. V njej je rastla velika radost, ker je srečno prestala ono izgnanstvo, ker je zmagovito šla skozi pekel preteklih dni, srečno prebrodila močvirje tujine, ostala čista in nedotaknjena, nič je ni premotilo, čisto nič: ne tuja godba, ne pesem, ne nošnja, ne govornica in ne običaji, ne tuji način življenja. (Dalje sledi.)

Ne gre, pa ne gre...

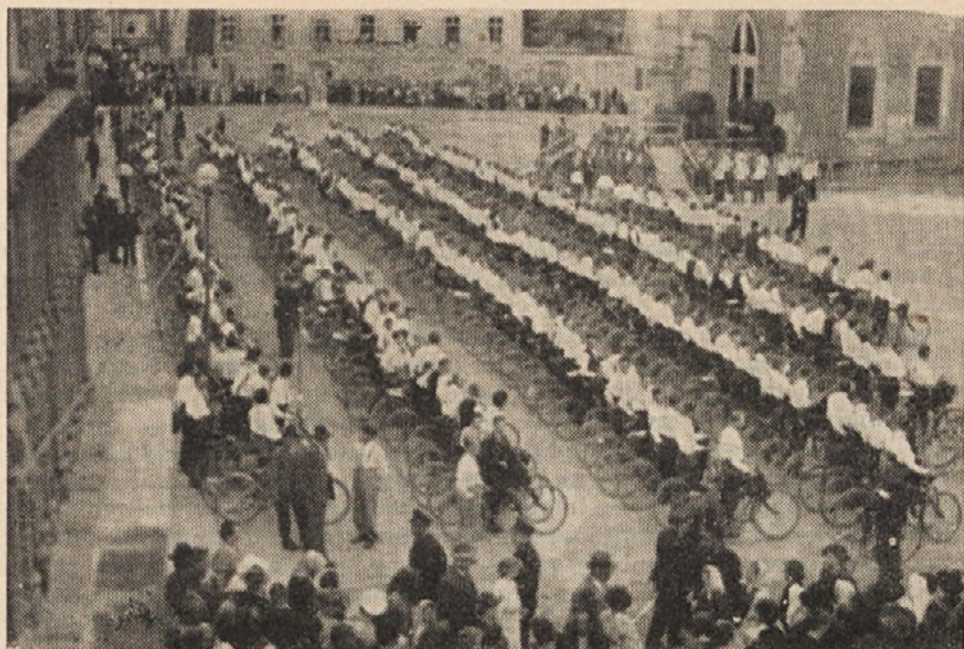
Prisluhnem včasih razgovoru tu in tam. Zanima me, kako dela naša mladina, kako se pripravlja na svoje poslanstvo. Lepo delajo ponekod naše fantovske skupine, ponekod životarijo, ponekod pa je vse — mrtvo. »Pri nas ni fantov«, pravijo v takih krajih. Da to ne drži, smo rekli že zadnjič. Fantje so, pa še koliko, samo nikogar ni, ki bi jih zbral in po-

vezal v lepo urejeno fantovsko skupnost. So bili časi, ko je bila verska zavest v mladini tako močna, da je šla sama za duhovnikom. Danes pa so mlade vrste pod različnimi vplivi tako razkrojene, da mora duhovnik med nje in za njimi, če jih hoče pridobiti in rešiti. Čakati, da pridejo sami, se pravi odreči se mladini. Ni dolgo tega, ko sem vprašal fante iz neke župnije, kako to, da še nimajo fantovskega odseka, pa so mi rekli: »Saj bi ga imeli, toda nikogar ni, ki bi se pobrigal za nas in nas zbral...« Taki primeri niso osamljeni. Mnogo jih je. Fantje čakajo, oklenili se bodo onega, ki bo prišel prvi. Če bomo izgubili mladino, zlasti moško, ki bo danes ali jutri odločevala v javnem življenju, čigava bo krivda?

»Če pa ne gre«, slišim često odgovor. Zakaj ne gre? Zato ne gre, ker ni volje. Kjer je volja, tam odpadejo ovire. Marsikje nergajo, »da ne gre«, ko še niti z mezincem niso ganili. Že vnaprej obupajo. Jasno je, da nergačem pšenica ne bo šla nikoli v klasje. »Nemogoče, ne gre« — te besede morajo izginiti iz slovarja naših prosvetnih delavcev in vseh onih, ki so poklicani, da orjejo ledino med mladino in sejejo zlata zrna katoliške prosvete! Gotovo ni fare, pa naj bo še tako majhna, kjer bi ne bilo mogoče organizirati mladine. Če to zmorejo nasprotniki katoliške misli, zakaj ne bi zmožli mi. Vem za župnijo, komaj nekaj nad 800 duš ima, pa je skoraj polovica fantov organiziranih. V isti dekaniji je še ena župnija, prav tako majhna in hribovita, pa se je pred kratkim osnoval fantovski odsek, ki dela prav dobro. Če so lahko fantje organizirani tu, zakaj ne bi mogli biti drugod, kjer so razmere še ugodnejše! Seveda, ko bi marsikje komodnosti ne bilo...

»Pa saj imamo prosvetno društvo, kaj hočete še več?« Tudi to se sliši, kakor da bi bila mladinska organizacija odveč. Vedeti vendar moramo, da rabijo naši fantje drugačne vzgoje kot dekleta, žene in moške. O delovanju naših tako zvanih »prosvetnih« društev bo treba pisati še posebej. Mislijo namreč nekateri, hvala Bogu ne vsi, da obstoji vse prosvetno delo v tem, da vprizoriijo nekaj iger in kvečjemu še dve ali tri predavanja na leto. Vzgoji, osobito duševni vzgoji članstva, predvsem mladine, pa se ne posveča nobena pažnja. Drži kakor pribito, da je prosvetno društvo brez dobro organiziranega fantovskega odseka suha, neplodna veja na deblu naše prosvete. Važnejše, kakor še toliko dramatskih predstav, kakor knjižnica in ne vem še kakšni odseki, je fantovski odsek, kjer naj se vzgajajo naši bodoči občinski odborniki in javni delavci.

»Saj se ne spleča za teh par fantov osnovati posebnega odseka. Ko bi jih bilo 50 ali še več, že, ampak za deset pa se ne spleča...« Komodnost in malodušnost ter skrajna brezbriznost vejejo iz takega govorjenja. Spleča se, tudi če vzgojimo za vsako vas samo enega fanta! Ne mislimo le na maso, temveč veliko bolj na elito. Učimo se od naših nasprotnikov. Koliko truda in energije vložijo v vzgojo posameznikov, da jih usposobijo za delo med maso. In mi? Škoda se nam zdi truda in prizadevanja za vzgojo posameznikov. Dokler ne bomo znali vzgojiti posameznikov, v vsaki vasi dveh ali treh, če drugače ne gre, tudi samo enega, ne bomo imeli mase za seboj. Vem za župnijo, kjer so z enim samim fantom začeli in ta, dobro pripravljen, je pridobil ter organiziral druge. Danes imajo v okviru prosvetnega

Pogled na 750 slovenskih fantov-kolesarjev, ki so prihitali na Slomškove praznike v Maribor.

društva dobro delujoč fantovski odsek. Tako bi se dalo delati povsod, v vsaki fari. Pravijo, manjka nam izvežbanih fantov. Resnica je, ni jih mnogo. Toda moramo jih vzgojiti! Letos je bil v Mariboru 14 dnevni prosvetni tečaj. Pisali smo na župnije, kjer je v prosvetnem oziru najbolj slabo, da pošljejo primerne fanta v tečaj. Uspeh? Tečaj se je moral preložiti, ker ni bilo odziva, čeravno so bili stroški malenkostni. Zopet dokaz, kako malo se brigajo ponekod za vzgojo vodilnih fantov. Čemu potem tarnanje, da jih ni? ...

Ne bo dolgo, ko bomo zopet lahko posvetili več pažnje notranjemu prosvetnemu delu. Zato sem napisal ta članek. V opomin onim, kjer »spijo spanje pravičnega«, da se zbudijo in začno delati, dokler ne bo prepozno, pa tudi v spodbudo tistim, ki se bore s težkočami in ovirami. Skušal bom ovreči razne izgovore. Jasno je, da ne drži ne eden, ne drugi. Priznajmo odkrito: manjka nam volje.

Ne držimo rok križem, delajmo! Povsod, kjer obstoja prosvetno društvo, se naj osnujejo fantovski odseki, ki naj zajamejo našo moško mladino ter usmerijo njeno delo in stremljenje za rešitev nalog, ki so pred nami. Jesen naj bo posvečena našim fantom in fantovski organizaciji, ki mora biti trdna, disciplinirana in udarna! —o.

Prebiti nam je velik boj; zoper svojega duha, ki nas zavaja, ker ga zapeljujeta lažni videz in nesrečna radovednost; zoper svoje želje, ki nas begajo; zoper svoje čute, katerih poželjivost skruni dušo in jo tišči k tlom.

Lamennais.

Velika beseda našega voditelja.

Pred kratkim je voditelj Slovencev in jugoslovanski notranji minister dr. Anton Korošec dal romunskemu dopisniku lista »Ordinea« sledečo izjavo:

»Če razmišljam o položaju naše države in prijateljskih sosedov, moram naravno ugotoviti, da smo v zboru evropskih držav še vedno gospodarsko in finančno slabi, brez velikega kapitala, pretežno agrarci, ki jih sedanja stiska še bolj udarja kakor druge države. Geopolitično pa smo z vseh strani obdani samo od velikih držav. Navzlic temu me prešinja optimizem glede naše bodočnosti.

Mladi smo! Naš demografski prirastek presega vse druge v Evropi. Naše obnovitvene sposobnosti še ni napadla tista kužna bolezen, bela kuga, ki razjeda že vse druge kulturne narode in ki je v preteklosti že nad velikimi imperiji izrekla svoj: Mene, tekel, ufarsin.

To naše zdravje nas je ohranilo skozi vso našo zgodovinsko preteklost, v kateri nam usoda ni bila naklonjena; večno smo bili izpostavljeni tuji, močnejši poplavi, stoletja v suženjstvu, vedno trseč svoje najboljše sile v obrambi pred sovražnimi močmi. Navzlic vsemu pa smo se ohranili in obvarovali malone vse svoje narodno ozemlje, in sicer zaradi svojega zdravja, opirajoč se na svoje prirodno in po krščanstvu poglobljeno etično pojmovanje življenja in njegovih nalog. Ohranili smo svoje narodno ozemlje in vrhu tega še razpršili svoje otroke kakor seme po svetu — ko domača zemlja pod tujim gospodstvom ni mogla dati vsem skromnega kruha.

Tudi na to se opira naš optimizem. — Opira se na okolnost, da dekadenca zapada ni okužila našega zdravega telesa.

Agrarci smo, zaradi tega nas prešinja duh zemlje, ki nam daje kruha in vina. Z globino vse svoje duše smo zvezani s svojo rojstno zemljo.

Zato mislim in sem prepričan, da bo naš narod z nezmanjšano silo kakor v preteklosti tako tudi v bodočnosti branil, če bo potrebno, svojo zemljo. Po drugi strani takisto verujem, da bo mogel na podlagi hudih zgodovinskih izkustev in oprt na resno etično pojmovanje življenja, v kratkem času doseči to, kar je zanemaril v preteklosti, ko so ga v njegovem razvoju skozi stoletja ovirali. Verujem, da bo vse to ne samo popravil, marveč bo z naglim tempom razvil vse svoje posebne vrline in da bo racionalno izkoristil bogastva, ki mu jih je priroda v tako obilni meri podarila.«

To so besede moža, ki je vse življenje delal in gradil. Nikdar ni bil užaljen kakor razdražljiv otrok, vedno je imel pred očmi veliki ideal močne jugoslovanske države. Resen in možat v svojem delu, je vreden, da ga posnemamo v njegovi ljubezni do jugoslovanske države, v njegovem optimizmu in njegovi tvornosti. Da zmaža delo nad rušenjem, možatost nad žensko občutljivostjo, treznost in preudarnost nad bolešno razdražljivostjo. Mi potrebujemo ljudi Koroščevega kova: ljudi ravne črte, stroge doslednosti, nesebičnosti, tvornosti!

Treznostni dan.

V nedeljo po obletnici Slomšekove smrti, dne 27. septembra, bo v Mariboru Treznostni dan za lavantinsko škofijo. Namen razgovorov bo ta, da določimo, kaj ukreniti v lavantinski škofiji, da se toliko omalo-

važevana treznost, nrvnost in dostojnost zopet začnejo med slovenskim narodom ceniti. Treba najti načina, kako zajezi val nezmernosti, ne-nravnosti in nedostojnosti, ki kakor kužne bolezni prodirajo vedno dalje in globlje in zastrupljajo narodovo dušo.

Treba bo najti ob priliki te prireditve vzroke, ki so v slovenskem narodu ubili tisto življenjsko veselje in življenjski ponos, ki ga opažamo pri mnogih drugih narodih. Zdi se, da so mnogi izgubili spoštovanje do samega sebe, se vdali malodušnosti in tako odprli vrata nenravnosti. Nezmernost, nenrvnost in nedostojnost bodo prenehale večinoma v onem trenutku, ko bo slovenskemu človeku dana prilika živeti človeka do-stojno življenje, ko bo začel ceniti samega sebe.

Program Treznostnega dne je določen samo v toliko, da bo glavno zborovanje ob 10. uri v dvorani Zadrúžne gospodarske banke. Naši kulturni delavci, naši vzgojitelji in gospodarji bodo povedali svoje in dali smernice za nrvno povzdigo naroda. Saj vemo, da je povsem resničen rek slovenskega pesnika: »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.«

Naša slovenska mladina, fantje in dekleta, bodo vrste borcev za narodno nrvstveno obnovo. Vaša beseda mora prevpiti surov krik tistih, ki iščejo smisla življenja v izživljanju. Vaš zgled mora nadvladati nedostojnost tistih, ki jim ni sveto dostojno življenje. Vaši volji se mora ukloniti vsak slab namen tistih, ki jim je namen dela samo ta, da živijo strastem. Vsled vašega dela morajo pasti vse tiste ovire, ki branijo narodu, da se vsestransko kulturno dvigne in v nrvnosti utrdi.

Ko boste prejeli vabilo na Treznostni dan, takrat pridite. Ne samo iz enega kraja, ampak iz vseh. Vrnimo naši toliko v njeni lepoti opevani kmečki vasi, pa tudi trgu in mestu, njeno čast. Vrnimo slovenskemu človeku zopet prepričanje, da ima dolžnost do naroda kot celote in da je s svojim nrvnim življenjem dolžan pripomoči k časti slovenskega naroda in k njegovi moči.

Mi sami smo varuhi svojih svetinj!

Dr. M.

Vrnili smo se.

Vrnili smo se ...
iz romanja,
kjer knez veliki spi.
Šli smo tje,
da žrtve naše vidi Bog
in vidi željo našo ...
V dobroti ji izpolni,
da sme Slovanov rod
zgraditi ti oltar,
v svetiščih svojih ...

Naš Anton Martin!
Šli smo na grob,
kjer naš učitelj spi.
Šli tje,
da zbrali novih bi moči
za težki boj,
Ti nam zavest krepiš,
duha v višine dvigaš,
Srca pa naš oltar
je ves ogret.

Zmagoslav.

Najlepša si ...

Krasán si ti pomladni dan
poln cvetja, sonca, pesmi
v zlatu iskri se log in plan
v ponos kraljici Vesni.

In kakor krasni sen si ti
poletna, svetla, tiha noč,
ki dramiš srca vseh ljudi
izvabljaš vzdih premnog in vroč.

A lepša kot pomladni čar
močnejša kakor moč noči
si ti — mladost — in je tvoj žar!
Mladost, mladost, — najlepša si!

H. G.

DEKLE DEKLETU

Brez vztrajnosti — ni uspeha. Katera pot je brez ovir? Kje ni velikih kamnov, ob katerih se človek spotika in pada? In če so zapreke na potih, ki ne peljejo do vzvišenega cilja, kjer nimajo visokih smotrov, kako bi bila gladka naša pot, pot kreposti in odpovedi. Visoki so naši vzori in pot do njih uresničenja ni lahka. In kadar že mislite kloniti, kadar ste razočarane nad svojim življenjem, takrat dvignite glave in vzkliknite: ne klonim! Vztrajajte na svoji poti, saj vodi k visokemu cilju, ki ga morate imeti pred seboj vse življenje. Naj vam bo zvezda vodnica! Hodite v življenju z velikim in vernim zaupanjem v Boga in Cerkev, skušajte z njeno pomočjo samo sebe prenoviti, da boste močne in krepostne, pripravljene sprejeti tudi udarce, nikdar se pa niti za stopinjo oddaljiti od poti Kristusove. Ne verujte onim, ki vam obetajo raj na zemlji s tem, da vam vzamejo to, kar je človeku najdražje. Ne

verjamite! Krinko nosijo in njihove besede so strup. Ne strašite se križa življenja, saj je Gospod sam rekel: »Vzemi križ in hodi za menoj!« Hodite vztrajno po tej poti, ki jo je zaznamoval Kristus in je Cerkev ka- žipot. Omahujejo samo slabiči. Manjka jim vztrajnosti, zato jih življenje samo peha v stran. Ve pa ostanite! Brez ozira na svet in njegovo mnenje, vztrajajte. Vztrajnost in zopet vztrajnost! Gema.

Slovenskemu dekletu. Vem, sestra, da so moje in tvoje življenske steže trnjeve. Kdo nama naj da moč za nadaljevanje te poti, iz katere tako mnoge bežijo? On nama bo v pomoč, ki kraljuje v tabernaklju, ki naju resnično ljubi. Tam bo rešitev slovenske mladine, tudi dekliske. Ne oddaljujmo se od tam, ampak bliže prihajajmo in slovenska mladina bo srečna, ker bo pila iz virov ljubezni in resnice.

Milena Zabukovec.

KJE SO BELOOBLEČENA?

Za nami je že precej daleč veličasten praznik visoke skrivnosti — presv. Rešnjega Telesa. Obhajali smo ga slovesno kot druge krat. Dih oltarnega cvetja, zvok godbe je napolnjeval ozačje. Zvonovi so pritrkavali, pesmi donele, molitev kipela, mlaji se visoko dvigajoče majali, zastave širono plapolale nad strnjnimi vrstami. In mogočna armada krepkih mož, žen, postavnih fantov in deklet ter otrok nedolžnih, se je po beli cesti, tekoči skoz žitna polja, vila. Vse praznično, vse dvignjeno v slavo Najsvetejšega: narava, ljudstvo...

Pa ni več tako kot nekdanj. Letos sem prisostvoval procesijama v dveh farah in pri obeh je, kljub vladajočemu sijaju in veliki zbranosti ljudstva, nekaj manjkalo, nekaj — kakor da bi izluščil biser iz krone.

Veste česa ni bilo? Poglejte zgoraj naslov in boste razumeli! Da, deklet, ki bi nosile vence in bele obleke ni bilo, ozir. tako malo, da ni vredno omenjati. Pri eni jih sploh nisem opazil, jih menda tudi ni bilo; pri drugi jih je bilo par desetih, lahko pa bi jih bilo par stotin, saj je dovolj velika župnija. Mnoge so bile opravljene tako kakor bi Boga nesli k pogrebu.

Torej že tudi tukaj znamenje časa. Pretirana moda, razkričana eleganca, in mlačnost, ne dopušta ves vencev na glavo deklet in belih oblek. Kot deček se spominjam procesije sv. Rešnjega Telesa v naši fari, kako častno skupino so v njej tvorile vedno belo oblečene. A danes, že ne bo skoraj nobene več! Jaz sem še vendar mlad fant in v par letih tolikšna sprememba. Kako bo v bodoče?

Draga dekleta! Ta dejstva so žalostna. Kdo zdvomi sicer nad poštenostjo in vzornostjo Vašega življenja? Nikdo! Saj nam dovolj jasno kažejo dekliske nedelje, prireditve, mogočno strnjene vrste, kjer pokažete svoje delo in mladost. Če kdo, ve ste si ohranile pravi krščanski značaj. Priznavamo! Le eno je, preveč prevzimate: modo in mestno eleganco, pri tem pa pozabljate, da je in ostane dekle z vencem in v beli obleki najlepša podoba za na njo zročega zemljana, še bolj pa za Jezusa v zlati moštranci.

Če je deklisko srce lepo, duša bela neomadeževana, ali ni primerno, da dekle skuša spraviti to rožno notranost v skladnost s svojo zunanostjo, posebno oni dan leta, ko nebeški kralj v zlati moštranci dvignjen na duhovnikovih rokah potuje skozi godrove senčne, na pekočo prašno cesto, mimo trat zelenih, zorečih žitnih njiv, naših vinskih gor, skozi vasi in mesta. Samo enkrat na leto gre z nami to pot in za ta samo

enkrat si dekle ne moreš oplesti las, ne maraš med nje venca in na se bele obleke. Se ti mar ne izplača? Morda pritrjuješ, da ne! Če si revna, tudi nikdo ne zahteva, da si nabaviš belo obleko, ker je ne moreš uporabljati vsaki čas. Toda, dekle, ki šteje ducat oblek in še več, za vsak praznik jo ima, vseh vrst, različnih barv, pa bi ne zmogla še ene — bele, ne! In če je pobožnost še tako velika, dolžnost opravljena natančno, značaj tako svetlo odkrit, duša belo čista, dobra, vendar, zavedaj se dekle, da boš morala kljub vsemu enkrat dati še odgovor, kako si služila v oblačilih svojemu Gospodu.

Ne izgovarjaj se tudi s starostjo, prezaposlenostjo in ne vem s kom še. Kaj pa če pride ženin po te, takrat pa bo čas in če bo te že pripogibalo 5 križev, boš vseeno, ako si vredna, djala venec na glavo, se belo oblekla in boš vsa vesela in srečna šla pred oltar. Tako torej do človeka ubogega zemljana, drugače do Boga, ki je Tvoj Večni ženin.

Nočem Vas žaliti, draga slovenska dekleta! Vendar, če je za Vas belo oblečeno dekle z vencem na glavi pri procesiji sv. Rešnjega Telesa, to nekaj današnjemu času neprimerne, kakšno bo mnenje v tem oziru čez nekaj let? Kar je danes za Vas nemoderno, nelepo, bo za sestre, ki bodo na Vaše mesto kmalu stopile, že morda prav neumno. Zavedajte se! Ako padejo lepe krščanske navade in običaji, pade z njimi vera in naša moč.

Tako, dobra dekleta! Ne zamerite mojemu pismu. Vem, da boste dejale: kaj pa tebe, fant, brigajo dekliške zadeve? Priznavam, da nič. Vem, da tudi pri fantih gre marsikaj nazaj. Pa to imam za seboj, Vaše pa pred seboj in zato boljše vidim in vem grajati. Morda ve dekleta ne spoznate lepote, ki jo kot belo oblečene vsekdar v nastopih predstavljate. V tej podobi ste vsikdar najlepši kras v vsem drugem sijaju. Skupina belooblečenih deklet v procesiji je, kot uvezan dragulj v kraljevski kroni, kakor belo cvetje med zelenjem in svetle zvezde na modrem nebu temne noči. In če Vas torej ni, zija tam velika praznina.

Dvignite torej slovenska dekleta pravo zavest, pripravite bela zopet krila, napletite vencev, da boste zanaprej pri procesiji sv. Rešnjega Telesa in podobnih slovesnostih našla svoja mesta.

Slovenski fant. — G. Z.

Bodimo odkriti!

V zadnji (sedmi) številki »Našega doma« je pod odstavkom »Fant fantu« izšel izpod peresa Joška P. članek »Bodimo odkriti«.

V tem članku omenja pisec »farizeje«, ki so tudi v naših društvih in odsekih.

Prav! Bodimo odkriti! In če hočemo biti odkriti, moramo priznati, da so naša društva in odseki zbrala do sedaj samo fante, ki so bili naši, pošteni, pogumni in — odkriti. Saj se niso bali nikogar, saj so s ponosno samozavestjo stopili v naše vrste z namenom, delovati v teh vrstah po navodilih naših voditeljev — prednikov. Resnica pa je, da so se lotili nekateri dela bolj v prednjih vrstah, drugi pa so nastopili bolj boječe, a vsi skupaj z voljo, delati za dobro stvar. Mnenja sem, da do sedaj »farizejev« še ni bilo med nami. Zato si moramo med seboj zaupati!

Bodimo odkriti! Bojim pa se, da se bodo sedaj v bodoče, ko so se že pokazali uspehi našega dela, ko je led prebit, skušali vtihotapiti v naše vrste resnični farizeji,

ki so stali do sedaj ob strani, ali pa so bili celo v vrstah, nasprotnikov našega dela. Od teh »farizejev« pa doživimo res lahko bridka razočaranja, ker so to neodkriti duše, so »plašči, ki se sučejo po vetru!«

Za te vrste fantov res ni mesta v naši katoliški fantovski skupnosti.

Fantje! Bodimo na straži, da se ne vtihotapijo v naše vrste in nam ne uničijo truda komaj oživljenega dela. Bog živil
F. S.

Fantje, ki bi radi bili odborniki.

V društvih in organizacijah se vedno najde članstvo, ki ni nikoli zadovoljno z delom odborov in sploh z delovanjem društva. To so takozvani nergači, ki kritizirajo vsako potezo in vsako dejanje društva. Naš fantovski list je pred nedavnim v dveh številkah posvetil pozornost takim nergačem.

Resnica je, da mora biti povsod opozicija, ki služi v kontrolo dela. Ona daje, ako je dostojna, še bolj pravo smer delovanja dotične ustanove. Delovne edince

brez prave opozicije (če je potrebna) ne služijo svojemu namenu (avtoritarna vlada držav). Tako so tudi društva deležna večje živahnosti, če članstvo tuintam kaj spregovori z namenom, da se dela pravilno in živahno. To mi odobravamo. Naj pa dovolje tisti, ki vedno nergajo — »Naš dom« pove to sedaj odločno, da naj mesto nerganja krepko primejo za delo. Treba je delati. Zavedajo naj se, da društvo ne rabi samo odbornikov, ampak delavcev! Odborniki naj samo zbirajo ter vodijo delo. Vsak torej ne more biti odbornik, ker mora delati. Čast fantu ali dekletu, ki ni v odboru pa venomer dela. Tega mora biti

odbor vesel, mu dajati besedo in veselje za delo z pohvalo njegovega dela na občnem zboru ali kako drugače. Odbor naj mu pomaga. Pri vsakem društvu je nekaj takih, ki radi delajo, brez da bi bili odborniki. Ti člani so temelj društva. Navadno so nergači le tisti, ki sploh nič ne delajo. Tem naj danes velja ta kratka razprava, ki pa naj pove mnogo.

Torej nergači: delajte pa bo konec čenč in pričetek živahnega delovanja. Kličemo vam: krepko v vrste! Slovenski katoliški vinograd rabi delavcev! Bog vas živi med delovnimi vrstami!

France Č.

Naša številčna moč in naš vpliv. Nekaj čudnega je prav za prav to, da je naš kmečki stan številčno tako močan, po svojem vplivu na javno življenje, na politiko, na šolstvo, na gospodarstvo itd. pa tako slab. Danes gospoduje mesto in hoče gospodovati. Saj vidimo v Rusiji. Ruski kmet ni bil boljševiški, vendar se kljub svojemu velikemu številu ni mogel zoperstaviti valju, ki je bil začel v mestih in je udril tudi v kmečke vasi. Enak pojav smo videli zadnji čas v Španiji, kjer je mesto hotelo zagospodovati po svoji volji. Naletelo je sicer na upor, vendar nam pa dogodki kažejo, kako skuša mesto z vsemi silami gospodovati. Brez ozira na stan, ki je temelj vseh drugih stanov. Tisti duh, ki je preveval nekdanj graščake, še ni izumrl. Živi še

vedno v vseh onih, ki hočejo, da jim nekdo služi, hlapčuje. Zato potiskajo kmeta v stran in onemogočajo, da bi postal vpliven. Morda se naš kmet in naša kmečka mladina premalo zaveda, kako prihaja namesto starega graščinskega jarma novi, ki ga hoče nadeti mesto po svojih gotovih ljudeh, ki mislijo, da je njim dana pravica, da vlada. To so ljudje, ki pridigujejo boj, sovraštvo, razrednost. Zato mora naše delo iti za tem, da si priborimo tisti vpliv na javno življenje, ki nam gre z ozirom na našo številčno moč, pa tudi z ozirom na naš pomen, ki ga kot stan imamo. Pomnimo, da vstajajo novi graščaki, v drugi obliki ko nekdanj, a nevarni morda še bolj nego oni, ki so našim prednikom nalagali desetino in jih tirali na tlako.

K.

Še ne bomo propadli. Obrtnemu stanu se redno prerokuje, da bo propadel in postal žrtev industrije, ki malega obrtnika vedno bolj izpodriva. Vendar nas bo solidnost, poštenost in pridnost obvarovala pred propadom. — V Mariboru se vrši te dni Mariborski teden. Razne panoge naše ga narodnega gospodarstva so zastopane s svojimi razstavami. Tudi obrtniki. Mizarji, krojači, čevljarji, kovinarji in drugi so s svojimi razstavami pokazali, da je mariborska obrt na dostojni višini in da zasluzi ugled, ki ga uživa. Tudi umetnostna obrt, keramika, ima svoj prostor. Žensko društvo je zamislilo prav originalno raz-

stavo »Žena v obrti«. — Posebno so mariborski obrtniki ponosni na modno revijo, kjer so svoje sposobnosti pokazali krojači, čevljarji, modistke, frizerji, krznarji itd. Vsa ta obrtniška razstava nareja zelo dober vtis in pokazuje, da je v naših obrtnikih veliko moralne sile, ki jamči, da se bo naša slovenska obrt v glavnem držala in da bo pomenila važno postavko v našem narodnem gospodarstvu. Treba pa je, da ohrani naša obrt vso tisto pridnost, lepoto in solidnost, ki jim daje razstava na Mariborskem tednu tako lepo spricevalo.

K.

IZ FANTOVSTVA

Prosvetne tekme fantovskih odsekov PZ v letu 1936.

V mesecih: april, maj in junij so se vršile prosvetne tekme za fantovske odseke, katere je izvedlo Vodstvo fant. odsekov v Mariboru. Nekateri odseki so pravilno doumeli važnost prosvetnih tekem, ter so vso snov, ki je bila za naše razmere zelo aktualna: življenje služabnika božjega A. M. Slomškega, resolucije II. evh. kongresa v Ljubljani, Poslovnik PZ ter petje — dobro predelali. Velika večina odsekov pa se ni zganila, nekateri so se vrgli v dramatiko kot blazni ter tako obšli najvažnejšo točko v programu fantovskih odsekov.

Danes podajmo kratek pregled tekmujočih odsekov in dosežene uspehe. Od 50 dosegljivih točk so dosegli:

Fantovski odsek: Št. Janž na Dr. polju 48,90 točk; Konjice 48 točk, Ljutomer 48 točk, Križevci 48 točk, Studenci pri Mariboru 48 točk, Vojnik 47 točk, Sv. Lovrenc v Sl. gor. 47 točk, Maribor 47 točk, Sv. Lenart v Sl. gor. 47 točk, Št. Ilj v Sl. gor. 46 točk, Kamnica 46 točk, Sv. Trojica v Sl. gor. 44 točk, Sv. Rupert v Sl. gor. 44 točk, Sv. Benedikt v Sl. gor. 44 točk, Jarenina 44 točk, Guštanj 37 točk, Prevalje 37 točk.

Zadnja dva odseka nista tekmovala v petju. Največje število tekmovalcev so postavili odseki: Maribor, Sv. Lovrenc v Sl. gor., Sv. Trojica v Sl. gor., Sv. Rupert v Sl. gor. in Sv. Lenart v Sl. gor. Prav kar se tiče udeležbe, so nekateri odseki izgubili precej točk, kar se seveda pri skupnem številu pozna. Kot posamezniki so tekmovali za odsek Št. Lenart v Sl. gor. 9 članov, za odsek Vojnik 2 člana, za odsek Št. Ilj v Sl. gor. 1 član.

Od 71 fantovskih odsekov je torej tekmovalo 17 odsekov. Iz posameznih okrožij se je najboljšje izkazalo mariborsko okrožje, kjer je tekmovalo 6 odsekov in slovenjgoriško, kjer so tekmovali 4 odseki. V Koroškem okrožju sta tekmovala 2 odseka, v Ljutomerskem okrožju istotako dva.

Letošnje prosv. tekme vržejo zelo čudno luč na one odseke, ki se tekem iz tega ali onega vzroka niso udeležili. Videti je, da v naših fantovskih vrstah ni dovolj discipline in zavednosti. Naša naloga bodi, da naše vrste prepojimo s duhom odloč-

nosti, zavednosti in discipline. Brez tega ne bomo pomenili nič. Vso priznanje tekmujočim odsekom in članom, za ostale pa naj velja: zganite se iz mrtvila, zaspancil Vodstvo.

Fantovski odsek v Mariboru. Ker drugi odseki bolj redko poročajo o svojem delu, smatramo za dolžnost, da vsaj mi od časa do časa povemo kako delamo. Ne za to, da bi vse obešali na veliki zvon, pač pa zato, da druge spodbudimo k delu. Prosvetnih tekem, ki so se vršile v maju smo se udeležili skoraj polnoštevilno. Dosegli smo od 50 dosegljivih točk, 46. Akoravno so prosvetne tekme za nami, vendar nismo opustili fantovskih sestankov. Vršijo se redno tedensko. Doslej smo imeli 38. fantovskih sestankov. Snov, katero obravnavamo, je zelo zanimiva. Na soprodu so vedno tudi deklamacije in recitacije. — Ob Binkoštih smo priredili dvodnevni izlet z mestnim avtobusom. Obiskali smo Ljubljano, Rakovnik, velesejem, Brezje, Bled, Domžale, kjer smo si ogledali našo radio postajo. — Sicer pa tudi drugače ob nedeljah vedno kam mahujemo. Zadnja nedeljo v juliju smo priredili izlet v — neznanu. No, kaj takega pa že dolgo ni bilo. Razdelili smo se v dve skupini. Na čelo vsake skupine je naš predsednik določil posebnega vodjo. Vsak vodja je dobil zapечатeno kuverto v kateri je bila opisana točna smer potovanja in cilj. Nihče, razen vodje ni vedel, kje se bomo sestali. Kar na slepo smo sledili svojim vodjem, ki so nas vodili — na slovensko Kalvarijo. Tu je bil kratek razgovor, slikali smo se in skupno nadaljevali pot v Pekre in nazaj v Maribor. Še eno novost smo vpeljali: ob sobotah imamo sobno streljanje. Člani odseka so sodelovali v odlični meri pri Slomškovih praznikih, eni kot reditelji, drugi pa kot igralci pri igri »Naša apostola«.

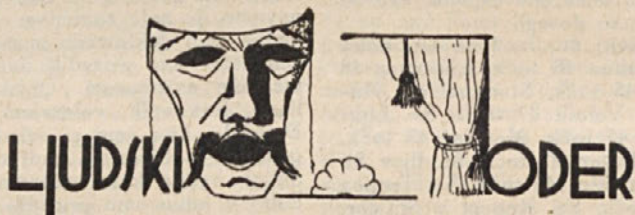
Studenci pri Mariboru. Studence nazivajo nekateri za rdečo socialistično gnezdo. Pa nič zato. Tudi v tem gnezdu se je v začetku aprila osnoval fantovski odsek. Ni nas veliko, toda vemo, da iz malega raste veliko. Boljše je počasi, pa zato tem bolj sigurno. Sestanke imamo tedenske. Nekateri so prav zanimivi, zlasti ker se vršijo predvsem v obliki debatnih večerov. Tudi tekmovali smo. Pomislite, še mesec nismo bili stari, pa smo se postavili po robu Mariborčanom, ter odnesli prvenstvo. Sodelovali smo tudi pri igri

»Naša apostola« ob Slomšekovih praznikih. To je naše prvo poročilo v svet. Vidite, mi živimo, mi delamo, če tudi nas je malo.

Lepo fantovsko slavlje na Uršlji gori. Vsako leto enkrat se zberejo fantje, člani fantovskih odsekov, pa tudi drugi dobri fantje na Uršlji gori, da se tu navdušijo za nadaljnje prosvetno delo. Tudi letos, dne 10. julija se je zbralo lepo število fantov. Na predvečer so bile veečnice, kateere je opravil mil. gospod kanonik dr. Žagar iz Maribora. Fantje pa so prepevali Marijine pešmi. Po večernicah se je zažgal velik kres, rakete so švigale v zrak, vmes pa je donela vesela fantovska pesem. Drugo jutro sta bili dve sveti maši, pri glavni sv. maši ob 8. uri je imel g. kanonik lep cerkveni nagovor na fante, med sv. mašo pa je lepo število fantov pristopilo k sv. obhajilu. Razume se, da so tudi med mašo fantje krepko prepevali lepe cerkvene pesmi. Po maši pa je bilo pred cerkveno hišo fantovsko zborovanje,

na katerem so govorili prof. Ivan Prijatelj, Mirko Geratič ter Janko Leber iz Maribora. Zborovanje pa so tudi pozdravili g. kanonik v imenu Prezvišenega škofa dr. Tomažiča, Maks Osojnik v imenu Guštanjskih fantov, učitelj Kotnik pa v imenu prleških fantov. Jednate pozdravne besede pa je izrekel tudi domačin, oskrbnik cerkvene hiše g. Knez. Fantovski izlet na Uršljo goro je bil lepa manifestacija fantovske korajže in zavednosti.

Sv. Jurij ob Taboru. Fantovska Katoliška akcija v št. Jurju ne spi. Živimo in delamo. V poletnem času smo določili sestanke na vsak mesec enkrat. Obravnavamo v predavanjih in razgovorih razna kulturna, socialna in gospodarska vprašanja. Posebno smo to leto govorili o Slomšku. Slomšekovih dnevov v Mariboru smo se udeležili v lepem številu. — Dne 21. junija smo pa uprizorili igro »Izgubljena ovca«, ki jo je prinašal »Naš dom«. Drugič več! Bog živil Habjan L.

Vaje z vlogami in brez vlog ter generalna vaja. Ko je režiser pri vseh igralcih dosežel, da znajo prav izgovarjati in se na odru pravilno kretati, sledi vaja z vlogami v rokah. Ta vaja je ena, lahko pa jih je, če čas dopušča, tudi več. Ne kaže prav za prav naučiti se vloge takoj na pamet, veliko boljše je, če se je igralec učil med vajami na odru; boljše bo zadel svojo vlogo. — Sledijo vaje brez vlog. Igralec naj zna vlogo sedaj že na pamet. V kolikor ne zna, mu bo pomagal šepetalec, oziroma šepetalka. Vendar se naj igralci na šepetalca ne zanašajo preveč. Naši ljudski igralci naj znajo vloge na pamet, ker bo sicer igranje slabo. Čim večje je število vaj brez vlog, tem boljše se seveda igra. Zato ne sme režiser trpeti, da bi ta ali oni hodil do zadnjega s pisano vlogo na oder in čital. Skrbite torej, da bo čim več vaj brez vlog.

Misliti, da ljudskemu igralcu ni treba tištega znanja in truda kakor poklicnemu, je zmotno. Tudi ljudski igralci imajo do oderske umetnosti svoje dolžnosti in slabo naučena igra je zasmehovanje igranja, ki je vendar tudi prosvetni in vzgojni činitelj. — Generalna vaja je zadnja vaja pred predstavo. Pri poklicnih gledališčih se generalna vaja čisto nič ne razločuje od predstave. Poklicni igralci preiskusijo pri generalni vaji vse potrebne pripomočke, da se prepričajo, če bo šlo vse v redu. Za ljudske odre je generalna vaja nujno potrebna. Res, da ne bo takšna kakor predstava, za generalno vajo se ne boste šminjali, ker so pri tem stroški, pač pa imejte vse drugo pripravljeno. Morda tudi obleke lahko pogrešate pri generalni vaji, drugega pa ničesar. Radi uspeha igre! Igralec.

Ne dopustimo, da se otroci tega sveta izkažejo modrejše kot mi, ki smo po dobroti božji otroci Njegovega kraljestva.

Oni tvorijo strnjeno napadalno vrsto. Naj se strnejo vsi, ki so dobre volje, v enotno silo, da prerodijo družbo v krščanskem duhu.

Pij XI.

Rešitev ugank je poslati do 28. avgusta na: Ugankarski striček »Našega doma«, Maribor, Koroška cesta 1. Dva, ki bosta izžrebana, dobita nagrado.

Skrit pregovor.

(France iz Središča; 20 točk.)

32, 5, 41, 18, 25, 20, 14, 6, 51, 1, 35, 1, 31, 5, 21.

Dopolnilna uganika.

(Mlakar; 10 točk.)

Kdor — ni — lju — u — ji — ma.

Kdor — pa — ra — za — že — o — .

1. Konjiček: Besede mičejo, vzgledi vlečejo.

2. Lekarniški recept: Žganje pomori jih več, kakor kuga, glad in meč.

3. Mreža: Kamen, pilot, Pariz, Metod.

4. Konjiček: Poet, le malo komu znan, leži po svetu razmetan, da kip njegov bi vam podal, raztresene sem ude zbral — ne vseh, a kdor pogleda te, spozna mu glavo in srce! S. G.

5. Telefonsko poročilo: širite »Naš dom«.

6. Kaj je to? Kolo + vrat. — Kolo-vrat.

7. Molitev: Da bi bili vsi eno.

Prav so rešili: Jug Franjo (6); »France iz Središča« (6); »Dekleta iz Rožne doline« (5); Angela Pečnik (3); Francka Vavpotič (3); Ela Cencelj (5); Jožef Sodja (5); Franc Sodja (5); Anton Cesar (5); Jožef Mlakar (5); Joško Makoter (3); Makso Osojnik (4); Enci Joško (4); Trbovšek Franc (5); Rudi Stegmüller (5); »Mariborski firbeci« (7).

Izžrebana sta bila: Jug Franjo, Studenci pri Mariboru in Rudi Stegmüller, Kamensak, p. Ljutomer.

Mojim ugankarjem in cenjenim ugankaricam: Ja, ja, ki bi teh pasjih dni ne bilo. Iz bojazni, da se ne bi skisal v prehudi vročini, je tudi Ugank. striček pobrisal na »somerfriše«, kakor to delajo naše milostive, ko se naveličajo doma sedeti in opravljati. Kura naj brčne vse klepetulje, posebno tiste, ki človeka, kakor je ubogi Ugankarski striček, oberejo do belih kosti Zelel bi se narediti nevidnega. Sredi najprometnejše ulice, ali pa na Glavnem trgu, bi takšni klepetulji, kakor nekda

Guzaj, zabil igle za nohte. Na vrat pa bi ji obesil velik kravji zvonec, na hrbet pa napisal: »Bežite, jaz sem klepetulja!« No, doma sem imel zlat mir. Napeljal sem si »radio« ter vrtel koleščke na levo in desno. Evo nekaj radijskih novic, ki sem jih ujel na svoj aparat. V Ljubljani se je ustanovila »Ljudska fronta«. V njej so združeni v pristrčni zakonski zvezi liberalci, mačkovci, komunisti in pa takozvani »krščanski marksisti«... V bitko, ki se obeta, pa bodo šli z demagogijo. V topove bodo nabasali »Jutro«, »Mariborski Večernik« in »Slovenski Narod«. Da bo eksplozija učinkovitejša, še bodo pridali »Kmetijski list« in »Domovino«. Strelske jarke pa bodo poflastrali s »Volkstimco« in »Delavsko politiko«... — V Belemgradu se je vršil kongres pomlajene JNS. Za führerja so določili starega — sedaj penzioniranega generala — Pero Živkoviča. Druge nesreče ni bilo. — V Mariboru se je slovesno otvoril »Mariborski teden«, ki ima osem dni. Uspeh tega tedna je očitven. 95% Mariborčanov ima namreč že 15. avgusta v žepu — kačo. — Kajne, da je moj »radion« zanimiv. — Rudi iz Lotmerka: O, to je bil veličasten shod; kakršnih je g. Luka Čič že vaju. »Jutro« bi gotovo napisalo 1000. Seveda kdor hoče priti resnici do dna, mora zadnji dve ničli izbrisati. Še kaj pošlji. — Urša iz Zaplota: Do solz sem bil ganjen, ko sem čital Tvojo kartico. Ali nisi nič slišala o gromozarski povodnji v zadnjem tednu? Drava bi skoro odnesla Mariborski otok. Vidiš, vse to je bilo posledica Tvojega pisanja, prav za prav mojih solz. Tvojo sliko pa bom dal na častno mesto v albumu. Le škoda, da nisem našel nikjer Tebe in pa možeka Jüreka. Gotovo si pozabila napraviti piko na nos. Torej drugič piko na nos, da Te bom poznal. — Gospodična Francka: Glej jo, kako škodoželjno mi podtikaš slabe namene. Kaj sem bil jaz kriv, če se je Angelca prva oglasila za bonbone in napovedala slovesno svoj prihod. Ko bi bila Ti tako brihtna ter poslala Ugankarskemu stričku vizitko in povedala, da želiš bonbone, »pri moj stokrat«, dal bi Ti jih, ne samo eno škatlo, ampak pet. Povrh pa še — hm, sam ne vem kaj. — Torej drugič se kar korajžno prijavi. Tudi jaz pravim, brez zamere. — Vsem ugankarjem in ugankaricam — moj poklon! Ugankarski striček.

ŠPORTNI KOTICEK

Olimpijske igre v Berlinu. Olimpijski ogenj, ki je romal po rokah športnikov iz Grčije preko Bolgarije, Jugoslavije, Madžarske, Avstrije in Češke v Nemčijo, gori sedaj v Berlinu. V njegovem žaru so se pričele velike olimpijske prireditve ob

udeležbi 52 narodov sveta. — Vemo, da ta prireditve ni katoliška prireditve, ni pa tudi protikatoliška, brezverska. Priznati moramo, da ima za medsebojno spoznavanje narodov velik pomen. Saj trdijo o športu, da je mednarodni in vedno po-

udarjajo njegov pomen za zблиžanje in medsebojno spoznavanje narodov. — Jugoslavija je v Berlinu na olimpijadi zastopana. Ne moremo sicer pričakovati, da bi naši Jugoslovani dosegli tista mesta, ki jih bodo dosegli oni narodi, ki jim je šport že stara narodna lastnina, vendar smemo upati, da bodo naši vseeno pokazali, da se trudijo in napredujejo. — Mlada država, kakor je Jugoslavija, je vsa v razvoju, tudi na športnem polju. Čas bo tudi nas dvignil, da bomo stali v vrsti z drugimi narodi trdno verujoč v uspehe svojega dela. — Od športa smemo pričakovati mnogo, toda samo, če bodo vse športno delo gradili na trdni pravni osnovi, ki more in mora biti samo katoliška. — Prihodnje olimpijske igre bodo leta 1940. na Japonskem, naslednje pa najbrž na Finskem.

Potovanja »Po božjem svetu«. Posrečena je misel, da se je pričelo s prirejanjem potovanj, ki so deloma romarska potovanja in ki jih pripravlja pisarna »Po božjem svetu. Nedavno je bilo potovanje v Rim in Neapelj. V teku tega in prihodnjega me-

seca sta določeni še dve potovanji, in sicer: a) V sončno Dalmacijo od 25. do 31. avgusta z avtom. Prelepa vožnja iz Ljubljane čez Kočevje, Sušak-Trsat, Crikvenico, Senj, Gospič, Benkovac, Skradin, Šibenik, Trogir, Split; izlet z ladjo na prekrasni otok Hvar; romanje h Gospej Sinjski; romarska trgatev grozdja v dalmatinskih vinogradih; povratek čez Knin, Plitvice v Ljubljano. Kdor je bil lani na tem potovanju, ga ne more pozabiti. Priglasiti se je treba do 10. avgusta. — b) v Slovenski Lurd — Rajhenburg in k Mariji Bistriški v hrvaškem Zagorju. Celodnevni izlet v Zagreb; spotoma obišejo romarji Šmarje pri Jelšah z zgodovinsko cerkvijo sv. Roka, ki jo hodijo občudovat tujci iz vse Evrope, in Rogaško Slatino. Romarji se bodo vozili s posebnim vlakom. Potovanje traja od 6. do 8. septembra. Prijaviti se je treba čimprej, najpozneje do 15. avgusta. — Podroben spored teh potovanj je preobširen, da bi ga tu objavili. Pisarna ga pošlje vsakomur zastojem. Pišite dopisnico na naslov: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Šentpeterska vojašnica.

VSAK

SLOVENSKI GOSPODAR

ZAVARUJE SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE

EDINO LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

**ZAVARUJE: POŽAR — VLOM — NEZGODE
KASKO — JAMSTVO — STEKLO
ZVONOVE — ŽIVLJENJE
KARITAS**

Podruž. Celje: Palača Ljudske posojilnice

Glavno zastopstvo: Maribor, Loška ul. 10

Krajevni zastopniki v vsaki fari